

Kommunalraad, som i en By, hvor der var opstaaet Difteritis, blev enigt om ved Sundhedsvedtægt at forbyde offentlige Forsamlinger. Men man kunde jo dog ikke sætte Grundlovens Paragraf om Forsamlingsfrihed ud af Kraft ved Sundhedsvedtægt. Den gik altsaa ikke. Det er blot et Eksempel paa, at man har villet forsøge ved Sundhedsvedtægter paa at faa lovstridige Bestemmelser indførte. Men det er i alt Fald ved Lov paalagt Justitsministeren at passe paa, at dette ikke sker. Den næste Lov, jeg vil nævne, er Loven af 28de Marts 1869 om Sundhedsvedtægters Tilvejebringelse, der afløste Loven af 1858, fordi denne Lov kun gjaldt i 10 Aar. Loven af 12te Januar 1858 blev imidlertid fremdeles gældende efter sit Indhold, men der kom et Par Tillægsbestemmelser til, som for øvrigt er i Kommunernes Favør, idet det hedder, at de kommunale Raad kunne ved et Aars Opsigelse til 1ste Januar opsige Sundhedsvedtægterne og behøve blot at give Justitsministeren Meddelelse derom. De kommunale Raad kunne ogsaa sætte en gammel Sundhedsvedtægt i Kraft igen uden at spørge Justitsministeren; de behøve kun at give en Meddelelse derom. Den første Sundhedsvedtægt, Kjøbenhavn faar, generer overhovedet ikke Landbruget. Den er af 26de Oktober 1860, og den paabyder kun i sin § 23, at man skal se efter paa Torve og Udsalgssteder, at der holdes rent og ordenligt, hvilket er en Selvfølge. De næste Sundhedsvedtægter, de lave i Kjøbenhavn, nemlig den af 15de Juni 1886 og senere af 12te Marts 1896, forbyde Indførsel af Blod og Indmad uden Sundhedskommissionens Samtykke samt give Bestemmelser for de forskellige Slagteriers Indretning. Driften skal godkendes af Sundhedskommissionen, denne skal have Lov til at sende Inspektør ud at se dem efter, og der sættes Regler op, som saa at sige ere ensbetydende med Forbud for fri Indførsel. Men for øvrigt skal der for alt, hvad der passerer Kontrollen, betales Kontrolafgift, f. Eks. 50 Øre pr. Gris, og fremdeles for Kvæg, Faar og lign.

Den Gang altsaa Kjøbenhavns Kommune havde fastsat en saadan Afgift i Sundhedsvedtægten, var der dog en Mand, nemlig Handelsmand Niels Larsen af Ringsbjerg, der var saa fornuftig at sige: Jeg vil ikke betale, thi der er ingen Lovhjemmel for denne Afgift. Han sagsøgte derfor Kjøbenhavns Magistrat, Borgmester Borup, til at tilbagebetale 265 Kr., som han havde erlagt i Kontrolafgift for 530

Svin. Men, hvad gør Højesteret? Ved Dom af 8de Marts 1892 stadfæster den Overrettsdommen i denne Sag, hvori det hedder, at i Mangel af modsat positiv Lovhjemmel er det antaget at følge af Sagens Natur og derfor at være forudsat som en Selvfølge, at Kjøbenhavns Sundhedsvedtægt af 15de Juni 1886, § 32, giver Kommunen Ret til at fordrø, at de, som til Kjøbenhavn indføre fersk Kød og Flæsk, erstatte Kommunen de Udgifter, Sundhedskommissionen maatte have haft i Anledning af Kødets for Forhandling foreskrevne Mærkning og Kontrol. Det hedder endvidere, at det ikke er oplyst, at de i Magistratens Kundgørelse af 14de December 1887 indeholdte Takster overskride, hvad der kan være rimelig Betaling. Altsaa her faa vi en Højesteretsdom af 8de Marts 1892, som selv erkender, at Lovhjemmel er der ikke for, at Købstæderne kunne afkræve os disse Afgifter, men det følger dog af Sagens Natur, at naar de have haft Bekostninger i Anledning af Kødkontrollen og i Anledning af Mærkningen, er det en Selvfølge, at de, der indføre Kød og Flæsk til Købstæderne, skulle betale disse Udgifter, trods det, at vi i over 200 Aar ikke alene have været berettigede til paa Akseltorve og Markeder at sælge vore Landbrugsvarer uden Afgift, med endogsaa oprindelig have været forpligtede til ikke at sælge dem til omløbende Prangere. Jeg ønsker at fremføre, hvorledes den bestaaende Ret for Landboerne overhovedet er gledet os ud af Hænderne, idet Købstæderne gennem Sundhedsvedtægter saa at sige have faaet Afgiften sat ind og have faaet Højesterets Godkendelse for, at det er rigtigt. Paa dette Grundlag staa vi, og selvfølgelig er det ogsaa paa dette Grundlag, det her foreliggende Lovforslag er fremsat. Dette vilde jeg gerne bede høje Ting lægge Mærke til, at det Retsgrundlag, vi staa paa, er saaledes. Selv om vi Landboere synes, at det er kommet over os paa en saadan Maade, at vi maa beklage, at det er sket, maa vi bøje os.

Det foreliggende Forslag tilsigter altsaa nu at nedbryde disse Skranker, som Købstæderne gennem Sundhedsvedtægterne have faaet stillede op for Landboernes fri Indførsel af deres Varer, og det tilsigter at skabe en betryggende Kontrol til Bedste for Kunderne i vore Købstæder her i Landet, saaledes at disse kunde være sikre paa at faa sundt og godt Kød. Men det tilsigter ogsaa at være Kontrol for Udlandets Skyld mod Landbrugsprodukter, saaledes at vore Kunder i Udlandet virkelig ogsaa